

norsk FILATELISTISK TIDSSKRIFT

TIDSSKRIFT
FOR FRIMERKESAMLERE
UTGITT AV NORSK FILATELISTFORBUND

REDAKTØR: HARALD RISING

Redaksjonens adresse:
Postboks 2243 — Oslo

NR. 5

MAI 1942

1. ÅRG.

Hvilke krav må en stille til et „godt“ frimerke?

Foredrag med lysbilder i Oslo Filatelist-Klub av kontorsjef Jarle O. Stensdal.

Det er visse sannheter som gjentar seg så ofte at en tilslutt lager et ordsprog av dem. En sådan er at «smak og behag kan en ikke diskutere». Dette skulde selvfølgelig også gjelde for frimerkenes vedkommende. Legger man litt merke til uttalelsene ved et nytt frimerkes utstedelse hører en bemerkninger som: Det er for gnidret, det er for stort, det er for litet, det er en plakat, det er for utydelig og videre i den genre.

Nå har vi vel alle en anelse om hvorledes vi tenker oss det ideelle frimerke, og førstegangsinntrykket av et merke spiller stor rolle, idet vi foretar en mental sammenligning med idealet. Det er meget vanskelig å overbevise noen om at et frimerke i virkeligheten er «godt» hvis førstegangsinntrykket var dårlig.

Hva er det så som gjør at et frimerke er «godt»? Jeg vil la spørsmålet stå ubesvart foreløpig og stille 2 andre spørsmål som først må besvares:

1. Hva er et frimerke? og
2. Hvilket behov skal det dekke?

Den store norske riksmålsordboken definerer et frimerke således:

«Et frimerke (egtl. merke som angir at portoen er betalt og mottageren fri for porto-utgifter) papirmerke utstedt og solgt av postvesenet som betalingsmiddel for postforsendelser, til å klebe på sendinger eller (ved postpakker) på et følgebrev.»

Litt enklere sagt vil det si at frimerket er en kvittering for betalt avgift. Det er altså først og framst skapt av postverket og for postverket. Ser vi derfor på frimerket fra postfunksjonærens synspunkt, finner vi at hva denne må kreve framfor alt annet er en *tydelig tallangivelse*. Dette krav er ved internasjonale avtaler så å si blitt «rasjonalisert» på den måte at visse farger angir bestemte verdier: rødt innenriks brevporto, blått utenriks brevporto etc. dog således at selve tallverdien kan variere fra land til annet. At dette er et fundamentalt krav kan vi finne ved å se på noen av de eldste frimerker. Vi har således Brasils utgaver av 1843 og 1844, Bayerns av 1849 og 1850, Sveits' Zürich utgave fra 1843. Postmestrenes utgaver fra U. S. A., Würtemberg fra 1851 etc. Og blar vi gjennom våre samlinger, finner vi at dette krav i løpet av de 100 år frimerkene har bestått har gitt oss rene tallmerker helt opp til den nyeste tid — se fig. 1.

På vår liste over kravene til et «godt» frimerke kan vi derfor som punkt nr. 1 sette: *tydelig tallangivelse*. Jeg gjør oppmerksom på at vi fremdeles ser på frimerket fra postfunksjonærens synspunkt. Hva blir så det neste krav han må stille? Det må være *en tydelig angivelse av landets navn* eller i mangel herav et bilde som straks assosieres med det land hvorfra merket stammer. England har f. eks. ennå ikke trykt et frimerke hvorpå landets navn står, men

Fig. 1. Tydelig tallangivelse.

når vi ser et engelsk frimerke, er vi aldri i tvil om at det er engelsk. De kongelige ansiktstrekk er nemlig så kjente at de straks fører vår tanke hen på landet. De første norske, danske og finske merker har heller ikke noen landangivelse, og de riksvåpner som finnes på dem kan neppe sies å være så kjente at hvem som helst øyeblikkelig identifiserer merket. Alle disse stater innfører derfor etter noen tid landets navn på sine merker.

Som punkt nr. 2 kan vi derfor føre opp på vår liste: *angivelse av landets navn.*

Når vi hertil føyer at merket:

3. må være trykt på et godt papir,
4. ha en god gummiering,
5. være godt takket, så det ene merke er lett å rive fra det annet, og
6. ha et passende format,

så har ikke postverket som sådant flere krav å stille. Av disse siste 4 punkter har de to siste — takningen og formatet — også estetisk interesse — og jeg skal derfor komme tilbake til disse senere.

Det har vært gjentatt til kjedelighet at frimerket er nasjonens visittkort. Men den tid er

likevel ikke så fjern da den oppfatning var ny og en kan nesten si revolusjonerende. Den satte nemlig visse krav til frimerket som ikke utelukkende var postale. Det skulde nå ved billedgjengivelser virke som reklame for landet og ved utførelsen være en verdig representant for den gode smak og det gode håndverk.

Jeg har i den senere tid ofte hørt hevdet av filatelisten at med den trykkmetode en nå benytter, kan en ikke få et førsteklasses norsk frimerke. Den store almenhet vil imidlertid ikke bedømme et merke etter trykket, men etter bildet.

Tegningen må være tiltalende. Men vi filatelisten — og her er det vårt syn som må legges til grunn — vi vet også at en ikke kan skape det gode frimerke ut av kombinasjonene:

God tegning — dårlig trykk eller
Godt trykk — dårlig tegning.

De to ting — tegning og trykk — er så avhengig av hverandre at vi på vår liste ikke kan sette dem opp som punkt 1 og 2. Det må bli bare ett punkt. Dette krav nr. 1 blir derfor *god tegning — godt trykk.*

Hvilke krav må en så stille til tegningen? Vi må her skille mellom to slags merker:

- A. De rent postalt nyttige og
- B. de i den senere tid overhåndtagende jubileums- og veldedighetsmerker.

De fleste merker av kategori A. representerer som oftest den utgivende stat ved et bilde av statsoverhodet eller av riksvåpnet og ved deres utførelse bør postverkets krav til et merke være av avgjørende betydning.

Det vil være de fleste medlemmer bekjent at de viktigste trykkarter som benyttes for frimerker er:

1. Boktrykket (typografi).
2. Stentrykket (litografi).
3. Gummitrykket (offsett).
4. Dyptrykket (recess-printing).

Under dyptrykket hører:

- a. heliogravuren,
- b. kobbertrykket,
- c. rasterdyptrykket,
- d. ståltrykket,
- e. fotogravuren.

Jeg nevnte at det første fundamentale krav postverket stillet var *tydelig tallangivelse*. Jeg legger vekt på *tydelig*, idet jeg hevder at det

gode frimerke kun kan ha *en* tallangivelse — altså ikke 10 øre 10 eller 5 kr. 5. Symmetrien må ofres og en eneste verdiangivelse innarbeides i tegningen.

Tegningen eller fotografiet må være spesielt laget for gjengivelse på frimerke. Et ypperlig fotografi — en glimrende tegning eller et stortartet maleri. På frimerker egner de seg ikke uten videre. Vi kan bare tenke på våre egne landskaps- og Snorre serier som et slående bevis herfor.

En sier ofte at en ting er «enkel og smakfull» når den tiltaler øyet. Det må også frimerket være. *Enkelt* — ikke med innviklede rammer og snurrepiperier.

Med hensyn til kategori B — jubileums- og veldedighetsmerker — så må selvfølgelig også her tas hensyn til postverkets krav, men disse blir i dette tilfelle sideordnet eller til og med underordnet krav av propagandamessig art.

Merkets format (se fig. 2) er av største betydning. Her faller nyttekravet fra postverket sammen med det kunstneriske krav. Merket må være *velproporsjonert*. Den gjengse størrelse på de norske frimerker er 20×24 mm, men vi har ved flere leiligheter, som f. eks. landskapsmerkene, benyttet $1\frac{1}{2}$ merkestørrelse — altså 30×24 mm — og dobbelt merkestørrelse — 40×24 mm. De to siste formater er etter min mening mindre heldige, både når vi bedømmer merket som tilhørende gruppe A. og gruppe B. Der er søkt å finne fram til et mere velproporsjonert format og her synes jeg tyskerne har vært meget heldige med det format de har benyttet for WHW merkene de siste år, nemlig 27×33 mm.

Når vi ser på den flate et frimerke representerer vil vi ved å trekke fram eksempler fra

Fig. 2. Uheldige formater.

våre album snart finne ut at det mest tiltalende for øyet er når merkets tegning stiger fram fra fargeflaten og at det omvendte forhold: den fargede tegning mot den hvite flate sjelden gir noe godt resultat.

Når de frimerkeutstedende myndigheter først har akseptert det synspunkt at frimerket er landets visittkort, så plikter de også å påse at der ikke blir utført dårlig arbeid eller at en del av postverket ødelegger hva den annen skaper.

Jeg nevnte under postverkets krav at merket måtte ha *god takning* så merkene var lette å rive fra hverandre. Dette er ikke bare et postalt krav, men også et estetisk. Ingen liker å ha merker som ser ut som om de er skilt fra hverandre med en sløv pennekniv.

Ennvidere må merkets sentrering være perfekt. Selv om tegningen er i orden, trykket førsteklasses og takningen utmerket — er merkebildet forskjøvet i forhold til flatens midtpunkt, gir det oss ikke det skjønnhetsinntrykket som et perfekt merke gir.

Men — er merkene en gang kommet — la oss forutsette som resultat av en vellykket konkurranse — og har trykkeriet levert dem godt trykket, utmerket takket og vel sentrert — så må ikke postverket gå hen og ødelegge det hele ved en slett avstempling. Det syndes meget herimot i alle land — dessverre også i vårt — og i altfor stor utstrekning. For øyeblikket kan det selvfølgelig unnskyldes på grunn av vanskeligheter med svarte etc., men under normale forhold bør det ikke tillates at funksjonærer så å si av pur vellyst til ødeleggelse klinet ut de merker som en annen del av samme administrasjon gjør seg slik umake for å skape — se fig. 3.

(Forts.)

Fig. 3. Slett avstempling.

nyheter

VED FRIMERKEHANDLER ANTON HOLMBOE

Belgia.

Veldedighetsutgave for
dronning Elisabeths Musikk-
fond i blokker:

- 10 Fr.+15 Fr., grønsvar-
t, uttagget.
10 Fr.+15 Fr., grønsvar-
t, tagget.

Provisorier:

- 10 C. på 30 C., brun.
10 C. på 40 C., lilla.

Vinterhjelpsutgaven 1941
i blokker:

- 5 Fr.+20 Fr., olivsvart,
uttagget.
5 Fr.+20 Fr., olivsvart,
tagget.

General-Gouvernementet.

Suppleringsverdier til utga-
ven i anledning Gouverne-
mentets 2 årsdag:

- 50 Gr., blå.
60 Gr., olivgrå.
80 Gr., lilla.
1 Zl., grå.
1,20 Zl., brungrå.
1,60 Zl., fiolett.

Frankrike.

Suppleringsverdier:

- 50 C., grønblå, (Mercur).
70 C., rødorange, (Petain).
80 C., lysgrønn, (Petain).
1,50 Fr., brun (Petain i
medaljong).
15 Fr., brunrød (Hotel Dieu de
Beaune).

Minneutgave i anledning
La Perouse 200 års jubileum:

2,50 Fr.+7,50 Fr., blå.

Island.

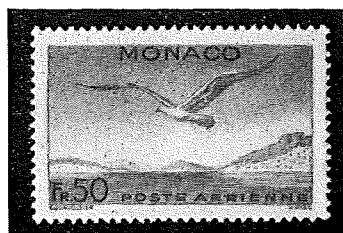
Minneutgave til 700-års-
dagen for Snorre Sturlasons
død den 23-9-1241:

- 25 aur., karmin.
50 aur., blå.
1 Kr., mørkgrøn.

Kroatia.

Suppleringsverdi til tjeneste-
merkene:

- 12 Kuna, vinrød.

Monaco.

Luftpostutgave:

- 5 Fr., blågrøn.
10 Fr., ultramarin.
15 Fr., svartbrun.
20 Fr., brunrød.
50 Fr., lyslilla.
100 Fr., karmin.

Sveits.

Propagandautgave for
oppsamling av filler, gamle
metaller osv.:

- 10 C., mørkbrun (tysk
innskripsjon).
10 C., mørkbrun (fransk
innskripsjon).
10 C., mørkbrun (italiensk
innskripsjon).

<p>PER RESISTERE RACCOGLIETE LA ROBA VECCHIA</p>	<p>Zum Durchhalten Altstoffe sammeln</p>	<p>POUR TENIR RÉCUPÉREZ LES MATIÈRES USAGÉES</p>
<p>10 HELVETIA +</p>	<p>10 helvetia +</p>	<p>10 HELVETIA +</p>

Tjenestemerker:

Hele den kurserende serie fra 10 C. til 2 Fr. er utkommet med påtrykk «Officiel».

Slovakia.

Veldedighetsutgave til inntekt for Hlinkaungdomsforbundet:

70 Heller+1 Ks., brun.
1,30 Ks.+1 Ks., blå.
2 Ks.+1 Ks., rød.

Sverige får 20 kr.s frimerke.

Den 4. mai kommer et nytt svensk frimerke i den høye verdi av 20 kr. Det er de høye portosatser ved de transatlantiske luftpostsendinger som nødvendiggjør dette. Mer-

kene i hefter à 20 stk. — tagget på alle 4 sider. En anslår det ordinære forbruk til omlag 10 000 merker pr. år.

*

28. juni feirer National-Museum sitt 150 års-jubileum. Postverket utgir ved dette høve 2 minnemerker — 20 øre, bilde av kong Gustaf III og 40 øre, bilde av Karl Gustaf Tessin. Tessin var Sveriges ambassadør i Paris og eide betydelige malerisamlinger som senere gikk over i kong Gustaf III's eie og ved dennes død tilfalt staten. National-Museum er et av de eldste kunstmuseer i verden.

Tyrkia.

Luftpostprovisorier:

4,50 K. på 25 K., brun.
9 K. på 200 K., blå, grøn, grå.
35 K. på 500 K., brun, grå.

Tyskland.

Ny definitiv utgave med der Führers portrett:

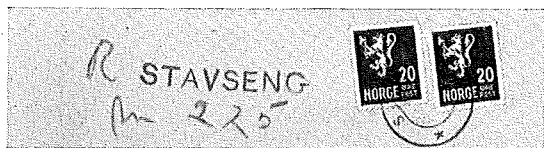
1 RM., mørkgrøn.
2 RM., mørklilla.
3 RM., karmin.
5 RM., mørkblå.

Ungarn.

Veldedighetsutgave til inntekt for Horthys Luftfond:

8+8 Filler, grøn.
12+12 Filler, blå.
20+20 Filler, brun.
30+30 Filler, rød.

Postverket slipper opp for Rek.etiketter.

Ovenstående avbildning viser de mangeartede vanskeligheter som oppstår for tiden. Postverket slipper opp for rek.-etiketter og forsyner i stedet de rekommanderte sendinger med provisoriske påtegninger. Stavseng er påtrykt med alminnelig håndstempel, R og rek. nr. er håndskrevet med blåblyant. Vi har sett flere lignende tilfelle. Dette er noe for spesialsamlerne. Hold utkikk etter slike.

En norsk raritet.

Vi er blitt forevist ovenstående merke som kan betegnes som litt av en raritet. Den brede hvite stripe langs merket skyldes papirbrett før trykningen hvorved den del av papiret som har ligget inne i bredden ikke har tatt trykk. Lignende «rariteter» er velkjent fra andre land som mer eller mindre makulatur.

Miniatyrtrykksakene våre.

(Forts. fra nr. 4.)

Av boktrykker H. Durban-Hansen.

La oss først studere den smarte, moderne og forbausende lille Goebel rotasjons-dytrykk-maskin, som i de forløpne 10—12 år har trykt alt hva landet har hatt behov for av nye frimerker. Det er en glimrende liten maskin, spesialbygd, — etter hva maskinmesteren selv meddelte meg visstnok den minste i sitt slag i Europa. Jeg antar at konstruksjonen og arbeidsgangen vil interessere de fleste av leserne så meget at en enkel og skjematisk skisse vil være på sin plass. Den anmerkede målangivelse og proporsjonene er dessverre noe upålitelige, nemlig etter hu-

kommelsen, men et fotografi av pressen, elskverdiggst utlånt gjennom Poststyret, vil sikkert også interessere leserne.

Prinsippet er i korthet følgende: Nederst og bakerst på maskinen er fargebeholderen hvor de temmelig lettflytende farger, — aldri mer enn én av gangen — has, og frimerkesylindren monteres over, mens en mindre fargevalse overfører fargen på kobbersylindren. Helt inn til sylindren er justert en fargekniv, som skraper vekk fargen fra alle steder på sylindrens normaloverflate, mens fargen blir liggende igjen overalt i de nedetsede fordypninger. Like over kniven presses den kontinuerlige, forhåndsgummerte papirbanen mot kobbersylindren, som avgir fargen. Oljen og litt av de fastere stoffer i trykkfargen trenger momentant inn i papiret, mens de andre mer vanskelig absorberlige stoffer i en vesentlig grad tørker og stivner under de banen så passerer. Så — på «toppen» av maskinen — foregår den automatiske nummerering av arkene så å si samtidig med perforeringen. Mens nummereringen gjøres på venstre side av maskinen, «stanses» hullene ut med et like ens automatisk arbeidende «kam»-perforerapparat og den avsluttende, 11te perforing gjøres av en egen perforerkniv. Endelig blir arkene kuttet av en roterende valsekniv og forrest i maskinen blir så arkene lagt opp, hvorefter de kan sorteres, kontrolleres, telles og pakkes.

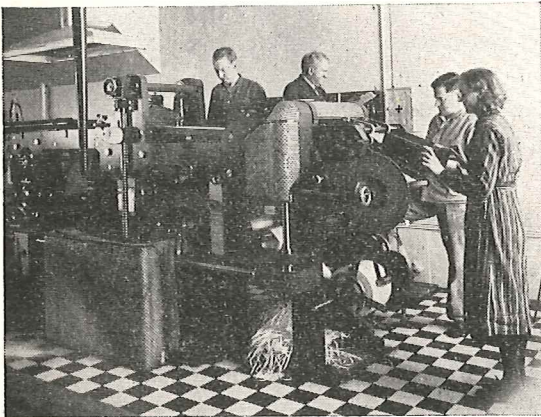
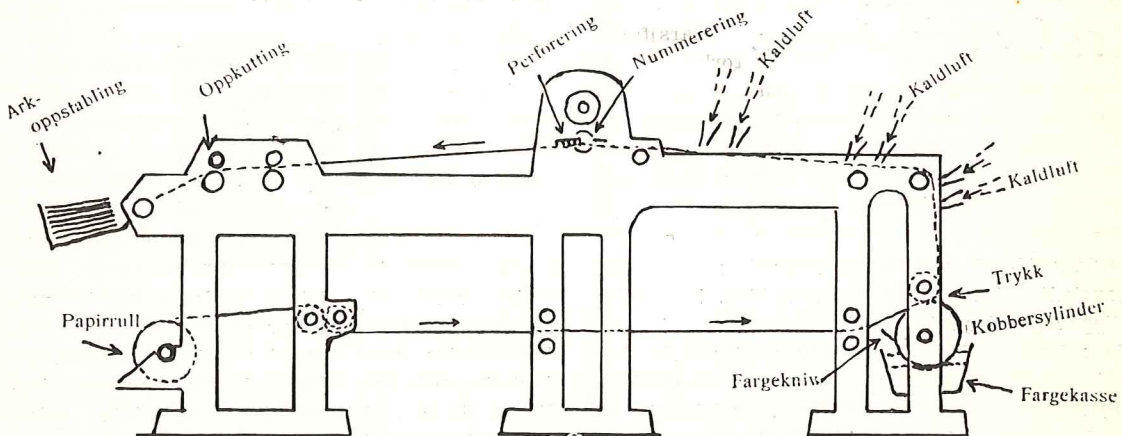

Fig. 2. Goebel-maskinen og noen av aktørene.

Ca. 4 m

Fig. 3. Skjematisk skisse av maskinen.

Som sagt er det god anledning for små bagateller i form av urenheter og fremmedlegemer mellom glassplaten og pigmentkartongen, mellom denne og kobbervalsen eller endelig for «korn» i fargemassen til å kunne spille en avgjørende rolle ved prøve- eller ferdigtrykkingen. Et nesten usynlig korn kan komme til å skaffe vedkommende som skal overvåke at alt blir i bokstavelig forstand prikkfritt, grå hår i hodet, — foruten en hel del arbeid forgjeves. Hvis det bare dreier seg om et eller annet lite hvitt punkt som ikke skal være der, så lar nok dette seg i alminnelighet fjerne uten særlig besvær, ved at dette «oppstående» punkt stikkes vekk på sylindren. Gjelder det derimot å utbedre eller skape hvitt hvor det i prøvetrykket er blitt farge, er dette oftest 10 ganger så vanskelig, — og det kan også hende at den tilsynelatende lille, bagatellmessige feilen overhodet ikke lar seg rette på, ethvert forsøk på utbedring på sylindren gjør bare saken verre eller skaper nye feil, slik at hele den krevende prosess fra plateoverføringen av må gjøres om igjen. Kjemigraffaktor Langseth, som hadde en god del erfaring bak seg i den slags sylindrutbedring, kunde fortelle meget om slikt arbeid for å redde en ellers ubrukkelig sylinder.

Når frimerkesylindren er «korrigert» blir den sendt tilbake til etseriet for å gis et spesielt hartkrombelegg som gjør den meget motstandsdyktig mot slitasje. Uten dette belegg var kobberhuden og dermed etsningen snart utslitt og man måtte begynne forfra igjen.

Frimerketrykkeriets lille vidunder av en maskin har en ganske imponerende kapasitet. Teoretisk kan den prestere 8000 sylindromdreininger i timen, men den vanlige «marsjfart» måtte forsiktigvis, av hensyn til tørkingen av fargen, slingringen i papirbanen og perforerapparatets sikkerhet nedsettes til 900 sylindromdreininger i timen. Selv dette gir jo ganske imponerende tall, altså 900×2 ark à 100 merker = 180 000 frimerker pr. time, eller med andre ord: de fleste emisjoner det er tale om hos oss trykkes selv i ganske store millionopplag i løpet av få uker, når det bare fra Poststyrets side er gitt trykningsordre.

Den nettopp omtalte differans mellom den teoretisk mulige fart og den reelle, gunstigste «marsjfart» gir en anelse om at det er en hel del betingelser og krav til de samvirkende ledd trykkfarge, papiret og dets absorpsjonsevne, dets rivestyrke, til perforerapparatets pålitelig-

het og til det tekniske «samspill» i maskinen for øvrig som må tilfredsstilles før man praktisk kan nå opp i de store teoretiske hastigheter. — Og av trykkeren, maskinmester *Stendel*, fikk jeg en liten anelse om de vanskeligheter som nettopp dyptrykks-frimerketrykkingen har å kjempe med når det gjelder å få f. eks. et velegnet papir for den riktige trykkfarge. Jeg skylder å legge til at så vel trykkfargen som papiret hver for seg er spesiallagede fabrikata, i og for seg av høy kvalitet, — det nødvendige samarbeid mellom fargefabrikk og papirfabrikk vies selvsagt også på disse hold stor oppmerksomhet, men nettopp her er det jo at de tekniske motsetninger i kravene er størst.

En ting for seg er at det er bare de færreste motiver og ganske spesielle typer av *originaler* som gir helt tilfredsstillende frimerker i dyptrykk, ja — jeg skal avholde meg fra å anvide de meget nærliggende innvendinger som rent trykkteknisk og fagmessig vil kunne rettes mot mange av våre dyptrykk-fremstilte utgaver og overlater heller til den kritiske og kresne leser å gjøre sine egne refleksjoner. — Imidlertid er det et gledelig og lovende tegn at Poststyret har begynt å benytte seg av fagfolk også når det gjelder utvelgingen av de motiver som er best skikket for denne spesielle trykkmetode, eller hvor motivene skal omarbeides for reproduksjon for dyptrykk (dette gjelder således ved konkurransen om «gjenreisingsfrimerkene»).

Det er ikke sagt i noen som helst nedsettende betydning at vi har hatt og ennå har en god del å lære av andre lands motivvalg, utforming og trykking av frimerker. Hver trykkmetode, som helst ikke skal bety en *uforholdsmessig* fordyrelse og dermed profittnedsettelse for Postverket, krever dog sine spesielt utformede originaler og ikke minst sitt spesielle papir, og å kombinere disse krav med de som Postverket av postale hensyn må stille til papir, gummiering, farger og leveringstid er selvsagt ikke så ganske enkelt. Men alle tidemerker tyder på at statsautoritetenes så vel som Postverkets interesse for og forståelsen av den store betydning som nettopp disse våre minste offisielle trykksaker har, befinner seg i stadig oppadgående. Når da bare de rette kunstnere og tegnere er funnet og disse har fått den påkrevde og gavnende forståelse av at høyst nødvendig samarbeid med vedkommende trykkeri-fagfolk, da skal vi ha lov å vente ypperlige resultater.

H. Durban-Hansen.

Norges Bypostmerker.

(Forts. fra nr. 3.)

Av *Stian Sanness.*

Arendal.

Arendal Bypost

åpnet 9. november 1885, lukket før 6. mai 1893. Eier var G. O. Ulleberg (som 1869 hadde åpnet Drammens Bypost), han overdro den 1889 til Nicolay Herlofson.

I Agderposten annonseres:

«Privat oprettet Bypost for Arendal og Omegn ombringer Breve-, Banko- og Værdibreve undtagne — bestemte til Adressater inden Arendals By, Barbo Strandsted, Havstad, Songekilen, Langsæv, Strømsbo, Gaarddalen, Strømmen og Kolbjørnsvig efter nedenauførte Takster, Værdibreve og ufrankerede Breve udbringes ikke. For Breve med utilstrækkelig eller ukjendt Adresse, eller hvis Adressats Bopæl er udenfor ovennævnte Grænser, overtager Byposten intet Ansvar.

Bypostkassene tømmes om Hverdagene Fm. og Em., paa Søn- og Helligdage Fm. til de Tider, som findes anført paa Kasserne. Udlevering af Brevene foregaar straks efter tilendebragt Tømming af Kasserne; for Songekilen, Havstad, Gaarddalen og Strømmens Vedkommende om Hverdagene kun Em. fra 2—3½ og Kolbjørnsvig under ugunstige Veirforhold kun Fm.

Takster: I lukket Brev af indtil 50 gr. 5 øre, indtil 100 gr. 7 øre og indtil 250 gr. 10 øre.

I Cirkulære (aabent Brev) eller Aviser indtil 50 gr. 2 øre, indtil 100 gr. 5 øre og indtil 250 gr. 7 øre.

Almindelige Breve til Viderebefordring med den offentlige Post, som forud er frankert med officielt Porto, 2 øre.

Frimærker til Frankering er foreløbig tilkjøbs foruden paa Bypostkontoret hos Barber Julius Thorsen paa efternævnte Steder . . . (mange navner).

At byposten har vært reell fremgår av Ullebergs svar på Poststyrets rundskriv av 13. juni 1888. Han opplyser bl. a. at «Ombæring og Tømming af Postkasserne, hvoraf der forefindes foruden 7 i selve Byen, 9 i den nærmeste Omegn, bliver udført af 2 Bud og de aarlige Postfor-

sendelsers Antal beløber sig til ca. 14 000 Breve og ca. 10 000 Aviser.» Byautoritetene må også ha vært gunstig stemt, da Poststyret i skriv av 25. okt. 1888 meddeler Ulleberg at byposten kan fortsette under de sedvanlige betingelser (ingen opptrykning av nye serier uten Poststyrets samtykke osv.). Men underlig nok skriver Poststyret til postmesteren i Arendal allerede 27. okt. 1888 — 2 dage senere: «. . . at der i Tilfælde bør mottages Postsager saavel til indenfor Arendals Brevombæringskreds som indenfor Afhentningsstedet Boende, altsaa til Udlevering, saavel sammen med den almindelige Ombæring af Postsager som paa anden Maade, samt at der for saadanne Postsager maa beregnes den almindelige, for Lokalforsendelser ved de Postanstalter hvor Ombæring finder Sted, bestemte Porto.» Med andre og tydeligere ord: der ble innført offentlig bypost, og denne konkurranse var lei for byposten. I 1889 flyttet Ulleberg fra Arendal og byposten overdroes til Nicolay Herlofson, som ikke synes å ha skjettet den så godt som den meget nøyaktige og omhyggelige Ulleberg og publikums tillid svandt etterhvert.

I mai 1893 blev der fra Arendals Handelsforening sendt en henstilling til Poststyret om å overta all lokalbrevbefordring. I Postmesterens følgeskriv av 6. mai opplyser han at byposten etter Ullebergs avreise var blitt mindre godt betjent og at den «i disse Dage har ophørt med sin Virksomhed».

9. nov. 1885.

Stentrykk fra Christiania lith. Officin, ark på 64, tagget 11½.

1. 2 øre blått midten rødbrun	2,50	2,50
2. 5 » brunt midten blå	5,—	5,—
3. 7 » rosa midten grøn	7,50	10,—
4. 10 » grønt midten rosa	9,—	10,—

Med dobbelt tagging kjennes 2 og 5 øre, med diamanttagning 7 øre. Opplag

tilsammen ca. 14 000. Allerede neste dag var 5 øres verdien knapp og de lite brukte 7 og 10 øre ble forsynt med påtrykk.

11. (10.?) nov. 1885.

Nr. 3 og 4 med sort påtrykk 5.

5. 5 på 7 øre rosa og grøn	8,—	10,—
6. 5 » 10 » grønt og rosa	8,—	10,—

Først utførtes overtrykket med håndstempel, senere i boktrykk. Der er forskjellige typer av overtrykket — deri også samme type som håndstemplet. Av håndstempeltrykket finnes naturligvis avarter, dobbelte, skjeve og defekte tall, (men ikke omvendte). Sikre håndstempler er bedre, spesielt ubrukt.

Ulleberg nevnte engang at der overtryktes ca. halvparten av opplaget av nr. 3 og 4, som skulde vært 20 ark à 64 hver. Det er dog sannsynlig at opplaget var noe større.

Først 19. november kom hovedopplaget, men i uriktige farver. Men da merkene trengtes, godtok Ulleberg merkene, som altså ble de regulære.

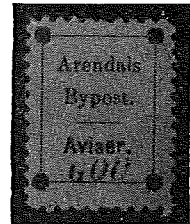
19. nov. 1885,

som m. 1/4, fargeendringer, tagget 11½.

7. 2 øre brunt midten blå	0,10	0,50
8. 5 » grønt midten rosa	0,15	0,50
a 5 » mørkgrønt midten rosa ...	5,—	—
b 5 » lysgrønt m. lysrosa (1890)	0,10	1,50
9. 7 » blått midten brun	0,10	1,50
10. 10 » rosa midten grønn	0,15	1,50

Nr. 8 b er i ark på 100 fra oppgravert klisjé, sml. våpenspissen. 7 og 10 øre finnes med diamanttagging, 10 øre i lodrette trestriper, hvor mellomrommene er

utagget, 10 øre også med meget forskjøvet midtstykke. 7 øre utagget meldtes engang av Moens — men ingen har sett det siden, — 5 øre utagget var hos Ferrari — og nå hos Thune — dette var brukket og hadde vært sammenklemt og rullet og er påtagelig makulatur.

1. jan. 1886,

boktrykk, ark på 12, tagget 10.

11. Aviser sort på grønt		
a) påtrykk GOU i sort	0,10	0,40
b) » » i fiolett	2,50	—
c) uten påtrykk (ikke utgitt) ...	0,50	

Nr. 8 i arket har i regelen beskadiget r i Aviser, i noen ark mangler r helt. Punkt etter Bypost mangler oftest på nr. 4 og 11.

Merket bruktes bare av avisutgivere, prisen var iflg. Ulleberg «gjenstand for accord».

Ca. 1890 (?)

provisorisk utgave.

12. 5 håndskrevet på 2 øre (nr. 7) — —		
Bare ganske få eksemplarer er bevart, også 10 øre er nylig truffet med håndskrevet 5.		

1891 (?)

sort påtrykk tall i ring.

13. 2 på 7 øre (nr. 9)	0,75	5,—
I omvendt påtrykk	5,—	—

Brevkort.**15. des. 1887**

kom 3 øre brunrødt med verdi i øvre hjørner, 1. mars 1890 3 øre brunrødt samt 3 øre og 3+ 3 øre mørkbrunt med verdi i øvre høyre hjørne.

Poststempel.

Bare et ringstempel med firma og dato. Først i sort, senere også i blått og sjeldnere i rød farve.

(Forts.)

Vellykket frimerkeutstilling i Tønsberg.

Tønsberg Filatelistklubs propagandautstilling 21.—22. mars i Håndverkerens lokaler i Tønsberg ble en stor suksess.

12 av klubbens medlemmer deltok med utvalgte deler av sine general- og spesialsamlinger.

Foruten en komplett Norge-samling (hovednr.) var Norge bl. a. representert med spesialoppsetninger av nr. 1, 1 sk. grøn posthorn og plateoppsetninger av sk. og øremerker.

Av andre land merket en seg England (plate nr.), blad av en vakker Danmark-samling, Tyskland, U. S. A., Portugal, Engelske kolonier. Visse utsnitt av lektor M. Hauges velkjente store Ungarn-samling var også fremlagt, og vakte sterk beundring.

Postverket hadde tilstillet klubben eget utstillingsstempel i forbindelse med eget postkontor i utstillingslokalet.

Fra postkontoret ble der avsendt 2462 postforsendelser — herav var 74 rekommanderte brev.

Utstillingen var meget godt besøkt — vel 700 personer. Dette sammen med frimerketombolaens rivende avsetning (utsolgt i løpet av noen få timer) gav klubben et pent økonomisk overskudd.

Utstillingskomiteen med lektor Hauge som

formann har all ære av dette vellykte arrangement.

Vi vekslet noen ord på fallrepet med klubbens energiske og driftige formann, grosserer Eug. Hanssen, som den der ikke var minst spent på resultatet av dette tiltak i disse vanskelige tider.

— Jeg er glad det er vel overstått. Det hele kan trygt betegnes som en avgjort suksess. Den eneste innvending måtte være at tilslutningen og tilstrømmningen oversteg alle beregninger.

Vi gratulerer med suksessen.

2 typer av 20 øre løve.

(Norgeskatalogen nr. 246.)

Morgenpostens frimerkespalte har bragt meddelelse om en skarp iakttagelse blant spaltens mange lesere. Vedkommende har bemerket at der er en påtagelig forskjell i 20-tallene på ovennevnte merke.

Type 2 har et smekre verditall. Den øvre krumning av halsen på 2 tallet er mindre likesom fotstykket er påtagelig kortere enn på type 1.

Det dreier seg her sannsynligvis om oppstepping av en tidligere plate. Ved innføring av verditallet har en muligens tatt feil negativ og kommet bort i en talltegnning som kanskje var bestemt for en tidligere prøvetrykning. Trykningen med de nye plater (type 2) kan være påbegynt like før årsskiftet 1942.

Klumpet haledusk på 20 øre løve.

(Norgeskatalogen nr. 246 — type 1.)

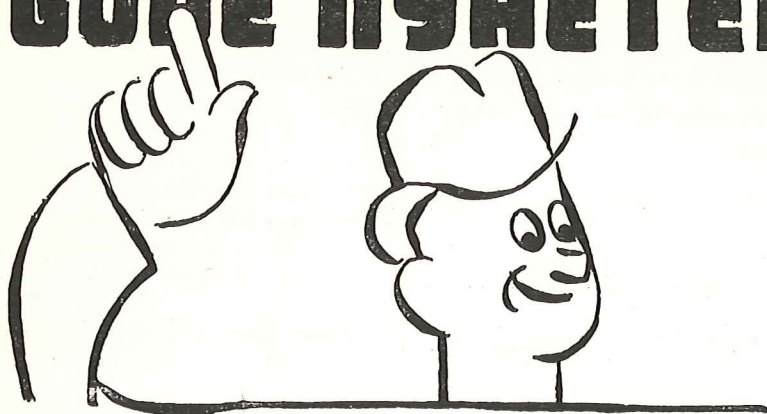
Morgenposten bringer også meddelelse om en hittil ukjent platefeil på 20 øre løve. Platefeilen finnes på løvens haledusk. Denne virker sterkt klumpete. Platefeilen finnes på merke nr. 2 i arket, på annethvert ark. Feilen finnes også på 20 øre V-merke (Norgeskatalogen nr. 282).

Medlems-annonser.

På denne plass kan medlemmer få innrykket annonser på inntil 5 petitlinjer for kr. 3,00, som må betales ved bestillingen.

Jeg søker alminnelige utenlandske merker — særlig oversjø — og gir billigere Norge i bytte. Også massevare. *Egil Meidell Hopp, Morgenbladets redaksjon, Oslo.*

GODE NYHETER

Middelthons
NORGES-ALBUM er atter å få!

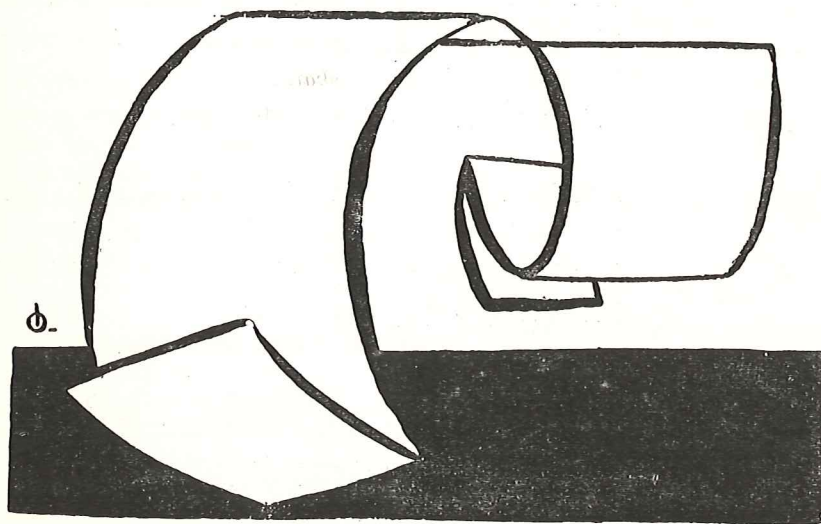
3. opplag utsendes til forhandlerne i disse dager.
Dermed er der i løpet av 6 mndr. trykt **24000**.

Forlang **MIDDELTHONS** Norges-album!

Utarbeidet og utgitt av
MIDDELTHONS FRIMERKEFORRETNING

Stavanger

Etableret 1898

Vår avdeling er ny, men vi har mange gamle fine frimerker. En større samling utstykkes. Album og rekvisita. Norske frimerker kjøpes.

STEEN & STRØM A/S

Unneretasjen.

Norgeskatalogen 1942 i 4. opplag!

Vi har måttet trykke et 4. opplag. Når dette er utsolgt, kan vi ikke levere mer av 1942-utgaven. Sikre Dem et eksemplar omgående. Prisen er kr. 3,— + porto 20 øre.

Alle Norgesamlere bør også snarest sikre seg standardverket «Norske Poststempler 1846—1894». Håndboken gir specialsamlere mange nyttige data. Pris kr. 3,— + porto 20 øre.

OSLO FILATELIST-KLUB – Boks 298, Oslo

Forskuddsbetaling eller postoppkrav.

Til min Norgessamling

søkes følgende nr. i 1/1 ark ubrukt: 102, 103, 106, 107, 109, 122, 125, 149, 164 b, 169, 182, 183, 245 a, 259, 260, 264, 266, 268b, 269, 271, 272, 274, 275, 276, 285, 286, 288 samt Tjeneste nr. 8 b. Pristilbud.

Bokhandler BJARNE MONSEN

(Medlem Bergens Filatelist-Klub)

H. Haarfagersgt. 22

BERGEN

Bytte

søkes med norske samlere og
handlere. Basis Michel og Senf.
Senderinger til verdi 80—100 Mark,
vedlagt mankoliste utbes.

ROB. SØRENSEN

Gedsted

DANMARK

Prisliste

over nyere frimerker sendes på forlangende mot retur-
porto (innenbys 5 øre, utenbys 7 øre). Frimerker kjøpes.

ALF EIDE

CHRISTIAN AUGUSTSGATE 9
OSLO

ALBUMBLAD

Type «A»: Prima limkartong
med svakt grått nett-trykk.
Dobbelt hengslefals av solid
lerretspapir så albumet åpnes
flatt. Format $26\frac{1}{2} \times 28\frac{1}{2}$ cm.
(Passende for Borek bind.)

Kr. 0,35 pr. stk.

Type «B»: Ditto, men rillet
i stedet for med fals.

Kr. 0,15 pr. stk.

Type «C»: Godt papir med
grått nett-trykk. Format pas-
sende for Schaubek album.

Kr. 0,10 pr. stk.

Fortryksalbum i to utførelser
for *Skandinavia* kommer om
kort tid.

Til salgs hos Frimerke- og Bokhandlerne.
Engros fra:

FRIMERKECENTRALEN

Box 684

Oslo

Tlf. 25 052

Kjøp eller bytte!

Jeg kjøper eller bytter merker
fra alle land. Send mankoliste,
samt referer hva De har.

Søker spesielt Norge, luftpost
nr. 2 og bedre engelske merker.

Jeg har bedre dubletter Skan-
dinavia og alle land.

Hans P. A. Kvaal

GRÅKAMVEIEN 1, SLEMDAL PR. OSLO

Innkjøpsliste (April)

Norske Frimerker

Sendes gratis og franko på forlangende.

TELEFON
25052

FRIMERKECENTRALEN

BOX 684
OSLO

Bytte Sverige!

Send meg stemplede eller ustemplede norske minnes- og velgjørenhetsmerker, V-merker, seneste Haakon. Tjeneste- og Portomerker, bedre eldre, 1—10 av en sort til en verdi av 50—100 Mark etter Michel 42. Jeg gir i bytte svenske stemplede jubileumsfrimerker 1932—1940 etter mitt valg, 1—10 av en sort. Bytter også ordinære frimerker pr. 25, 50 eller 100 etter overenskomst.

UNO LINDE - HÄGLINGE - SVERIGE

Samlere!

Jeg har godt utvalg i såvel eldre som nyere frimerker fra hele Europa. Utvalg sendes på anmodning. Billige priser. Alle slags brukte og ubrukte frimerker kjøpes.

A. B. ØSTENSEN
BILLINGSTAD

A. W. BRØGGERS
BOKTRYKKERI $\frac{A}{S}$

KARL JOHANS GT. 12
OSLO

AFA Frimerkecatalog 1942

er den ledende Skandinaviske katalog. Omfatter de for samlere mest populære europeiske land. 200 sider, 14 000 prisnoteringer, 2 200 illustrasjoner.

Pris kr. 2,25 + porto kr. 0,25 (postanvisning eller ustpl. frimerker).

Rabatt til videreførere.

FRIMERKECENTRALEN
Boks 684 OSLO Telefon 25 052

Hvordan

kan man øke sin frimerke-
samling uten kontant utlegg.
Skriv til

D. Frantzen

Frimerkeforretning

Nesbyen

PAKKER ENGROS!

Pris pr. 10 pakker.

25 forskjellige Ungarn	kr. 1,50
50 » »	» 3,—
75 » »	» 5,—
100 » »	» 7,50
10 » Slovakia	» 1,75
25 » »	» 6,50

Jeg fører alt av nyheter. Prisliste mot
14 øre til porto.

LARS VØLSTAD - SANDNES

NORGE

Plateoppsetninger

1877 5 øre Pl. I. 87 forskj.	ca. 250
» II. 98 »	150
» III. ultramarin 79 f.skj. 225	
» III. blå 67 f.skj.	125
1882 20 øre brun 100 forskj. — kpl. ...	400
20 » ultramarin 95 forskj. ...	400
20 » blå Pl. II.	350

Stempelsamlinger

4 sk. blå, 86 forskj., nummerstpl.	175
ca. 296 forskj., stedsstpl. ...	350
10 øre (og 3 sk.) ca. 630 f.skj. stedsstpl.	650

Tilsalgs, evtl. byttes med gode frimerker.

Henvendelse:

BYTTEFORSTANDEREN

ODVAR JOHS. WITZØE

TORGET 8 - OSLO

UNGARN ENGROS!

Pris pr. 10 serier eller stykker.

Krigsfanger 1920	+o 11,—	Eucharisztikus blokk	+o 65,—
Sport 1925	o 125,—	St. Stephan blokk	+o 77,50
St. Stephan 1928	o 17,50	Protestantforbund blokk, pr. stk.	+o 45,—
Horthy 1930	o 27,50	Hochwasser blokk	+ 25,—
St. Emmerich 1930	o 65,—	Siebenburgen blokk	+o 18,—
St. Elisabeth	o 20,—	Kunstnerhjelp blokk	+o 25,—
Budavar 1936	o 85,—	«Ungarn for ungarere» 1939	+o 85,—
Budapest 1937	o 15,—	Nye tegninger 1939	o 5,50
St. Stephan	o 22,50	Protestant-vorbund	+o 60,—
Eucharisten 1938	+o 25,—	Horthy jub. 1940	o 2,—
St. Stephan 1938	+o 25,—	Matthias 1940	+o 50,—
Debrecen 1938	o 12,—	Siebenburgen	o 0,75
Luftpost 1936, 10 filler til 2 pengø	o 75,—	Südungarn	o 1,75
Ungarsk landsutstilling, bl. pr. stk.	+o 75,—	Szechenyi	o 10,—
Ungarsk frimerkeutstilling i Budapest	o 65,—	Ny portoutgave	o 8,—
		Luftpost 1933 0,10—1 pengø	o 50,—

Mankolister over Ungarn utfylles.

Det som ikke has på lager, skaffes i løpet av ca. 3 uker.

Lars Vølstad

SANDNES

Alle slags

trykksaker

utføres rimelig og pent

RAMBÆKS
TRYKKERI

TOLLBODGATEN 2

TELEFON 24826

OSLO

Samlere og Handlere!

Den billigste måte å komplettere sin samling på, og den beste måte å holde sitt frimerkelager à jour til en hver tid med, er å tre i bytteforbindelse med samlere og handlere i utlandet. De vil da få Deres dubletter best betalt, og de utenlandske merker billigst innkjøpt.

Bytteklubben «The World» har i dag over 100 medlemmer fra alle europeiske land med postforbindelse med Norge. Hvert land er representert med minst 5 medlemmer. Og De kan bli opptatt som medlem for kun 3,— kroner pr. år. Klubben utsender medlemsblad med 4 nummer årlig. Opplysninger gratis på forespørsel.

The World

v/ LARS VØLSTAD - SANDNES

NORSK FILATELISTISK TIDSSKRIFT

Utgis av

Norsk Filatelistforbund

Tidsskriftet utkommer ca. 1ste i hver måned.

Abonnement: Ikke medlemmer av forbundsklubbene: kr. 5,— pr. år som må betales ved bladets bestilling. Abonnement kan tegnes direkte til redaksjonen *Postboks 2243, Oslo*, og ved alle landets postanstalter.

Annonse-satser: $\frac{1}{1}$ side kr. 40,— $\frac{1}{4}$ side kr. 14,—.
 $\frac{1}{2}$ side kr. 25,— $\frac{1}{6}$ side kr. 10,—.
 $\frac{1}{3}$ side kr. 18,— $\frac{1}{8}$ side kr. 8,—.

For annonser i fast abonnement gis rabatt etter følgende satser:
Med fast tekst: Helt år 20%, halvt år 10%.
Med endret tekst: Helt år 10%, halvt år 5%.

Annonser for medlemmer: 5 linjer og derunder kr. 3,— som betales ved bestillingen.